

Samenvatting

Monitor de Bibliotheek *op school* mbo 2024-2025

Carien Welles (c.welles@sardes.nl)
Iris Wierdsma (i.wierdsma@sardes.nl)
Januari 2025

 SARDES

Lezen

STICHTING LEZEN

de Bibliotheek
op school

Deelnamecijfers Monitor

Dit jaar vond de zevende reguliere monitorafname voor het mbo plaats.

Aan dit monitorjaar namen 29 mbo-scholen deel met in totaal*:

- **2466 studenten**
- **397 docenten**
- **30 leesconsulenten van de bibliotheek**

Vorig monitorjaar voltooiden 1463 studenten de volledige vragenlijst. Dit jaar zien we een toename (+68%) van het aantal deelnemende studenten.

Vorig monitorjaar voltooiden 167 docenten de vragenlijst. Dit jaar zien we met het aantal van 396 deelnemende docenten een toename van 137%.

Vorig monitorjaar voltooiden 16 leesconsulenten de volledige vragenlijst. Dit jaar zien we een toename (+188%) van het aantal deelnemende leesconsulenten.

Monitor de Bibliotheek op school mbo 2024-2025

2

*Dit zijn de aantallen van respondenten die de vragenlijst volledig invulden, in totaal zijn er meer gestart met de vragenlijst. Sommige vragen hebben daarom meer respons ontvangen.

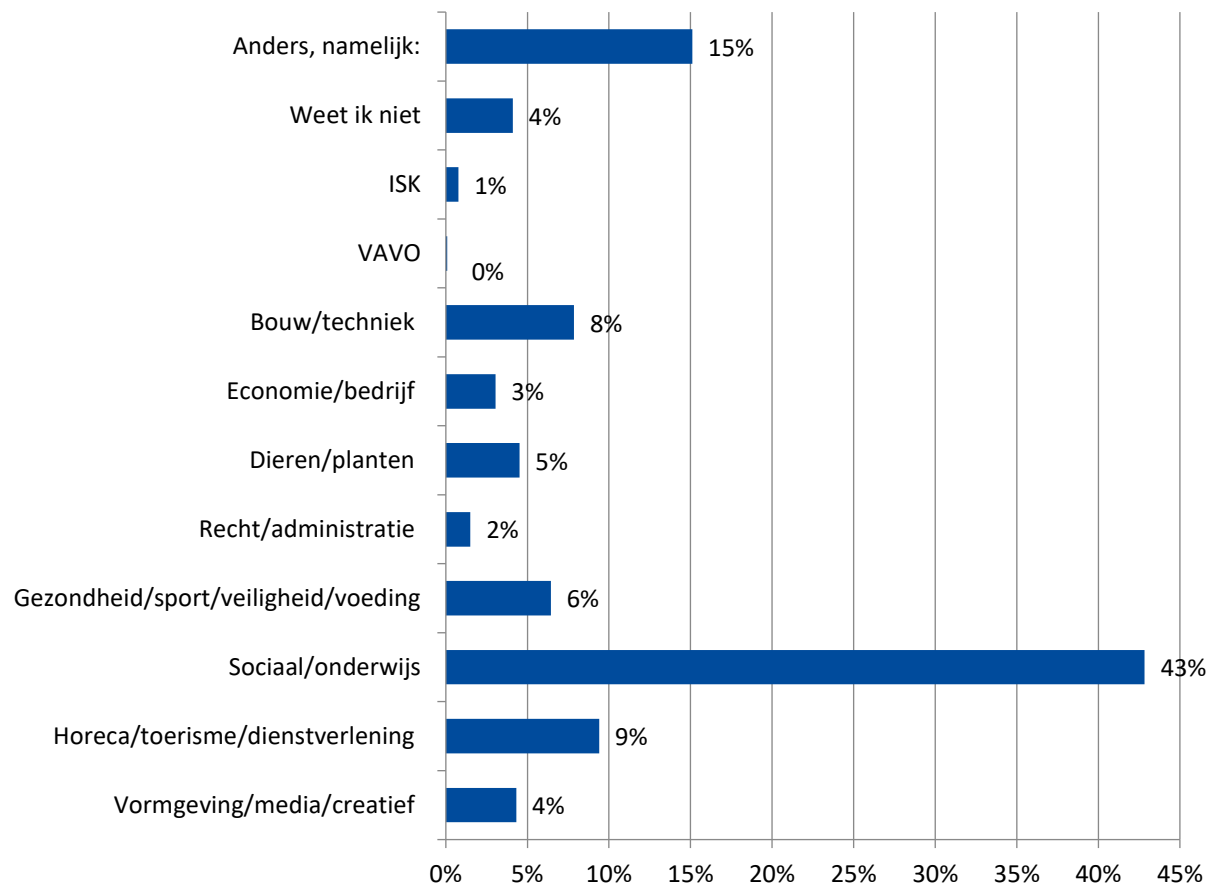
de Bibliotheek
op school

Lezen

STICHTING LEZEN

Resultaten vragenlijst studenten

N=2456

Anders, namelijk:

- Logistiek
- Pedagogisch medewerker
- Bloem en styling
- Welzijn
- Onderwijsassistent
- Entree voor anderstaligen
- ICT/Software Developer
- Zorg en welzijn

Ruim 900 van de studenten doet een opleiding pedagogisch werk (bijv. pedagogisch medewerker of onderwijsassistent).

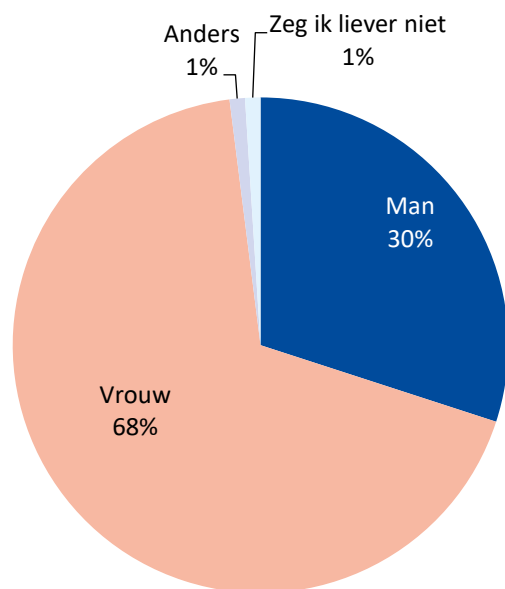
Resultaten vragenlijst studenten

N=2460

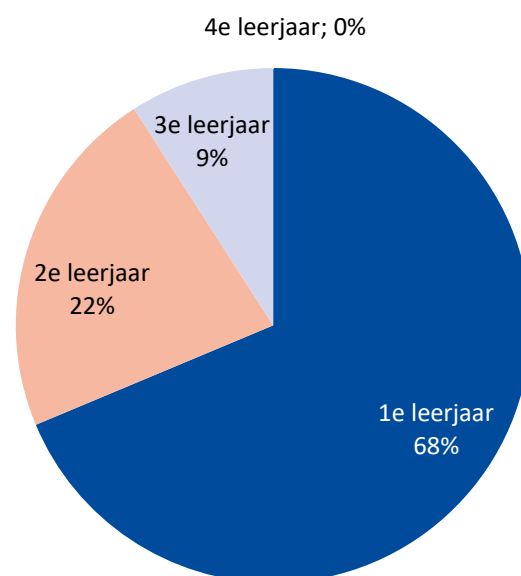
Er namen dit jaar, net als vorige monitorjaren, meer vrouwen dan mannen deel aan de monitor.

Ruim 60% van de deelnemende studenten zit in leerjaar 1, een enkeling in leerjaar 3 en geen één in leerjaar 4. Het overgrote deel van hen volgt een niveau 4 opleiding.

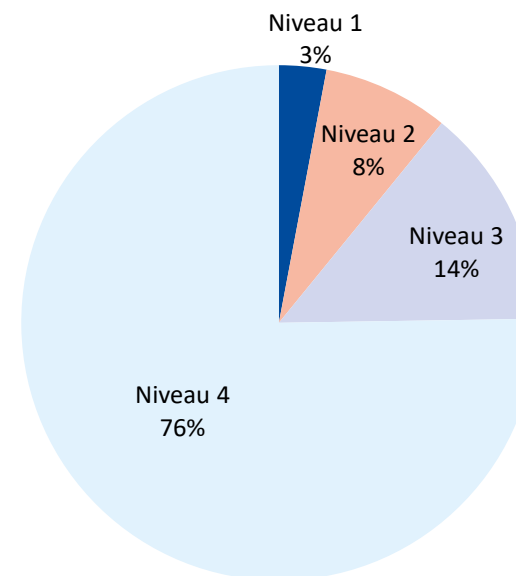
Gender

Leerjaar

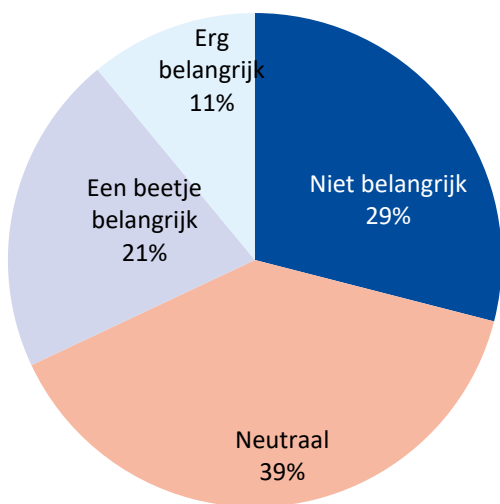
Niveau

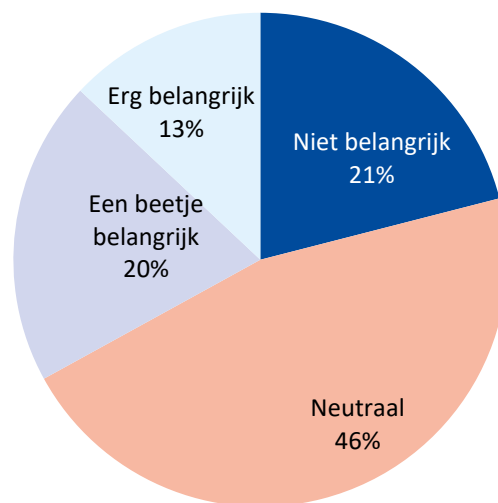
Resultaten vragenlijst studenten

Hoe belangrijk vind je het om zelf te lezen?

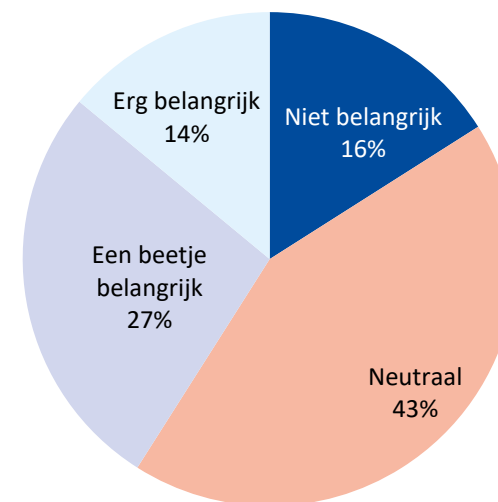
Niveau 2 (N=194)

Niveau 3 (N=343)

Niveau 4 (N=1953)

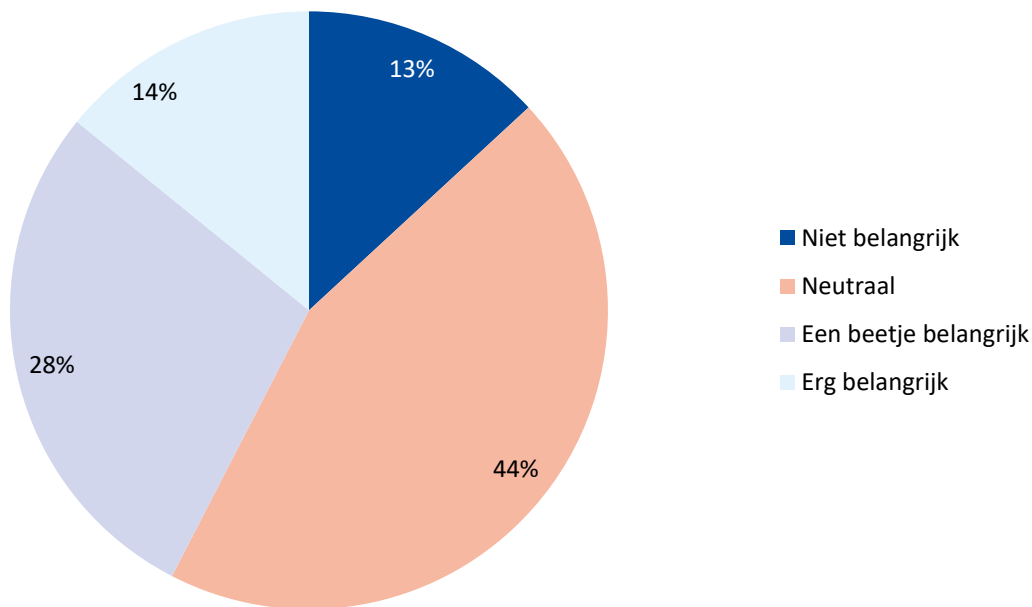

Op de verschillende leerjaren zien we een andere houding van studenten ten opzichte van het belang van zelf lezen. Op niveau 2 vindt ruim een kwart (29%) van de studenten het niet belangrijk om zelf te lezen, terwijl op niveau 4 slechts 16% dit niet belangrijk vindt.

Resultaten vragenlijst studenten

Hoe belangrijk vind je het om zelf te lezen?

Studenten pedagogische opleidingen (N=972)

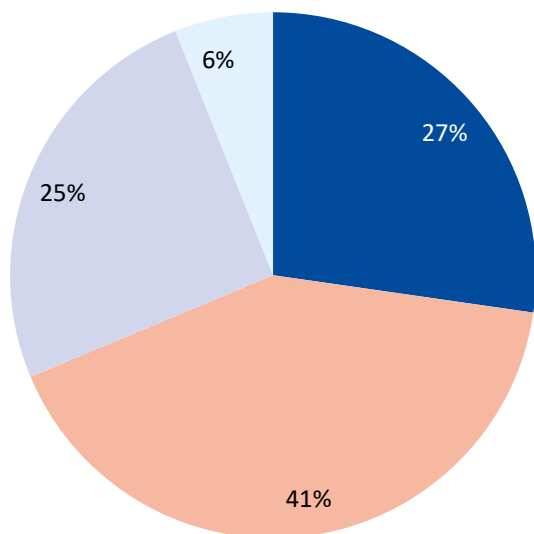

Minder dan de helft van de deelnemende studenten van de pedagogische opleidingen vindt het belangrijk om zelf te lezen. 44% staat hier neutraal tegenover en 13% vindt het niet belangrijk om zelf te lezen.

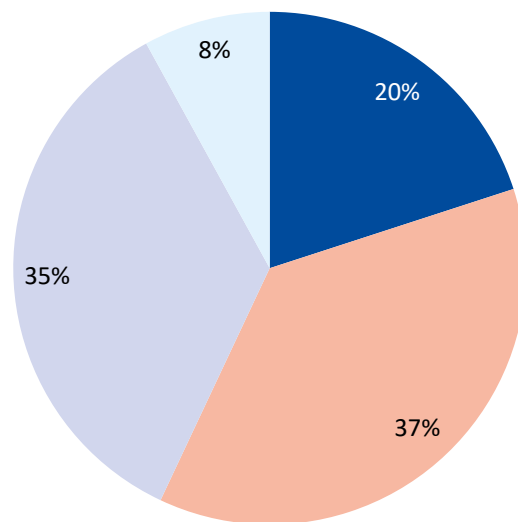
Resultaten vragenlijst studenten

Hoe vind je het om een boek te lezen?

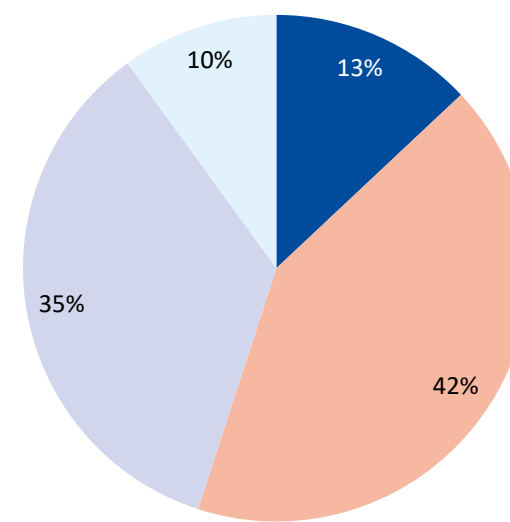
Niveau 2 (N=194)

Niveau 3 (N=343)

Niveau 4 (N=1953)

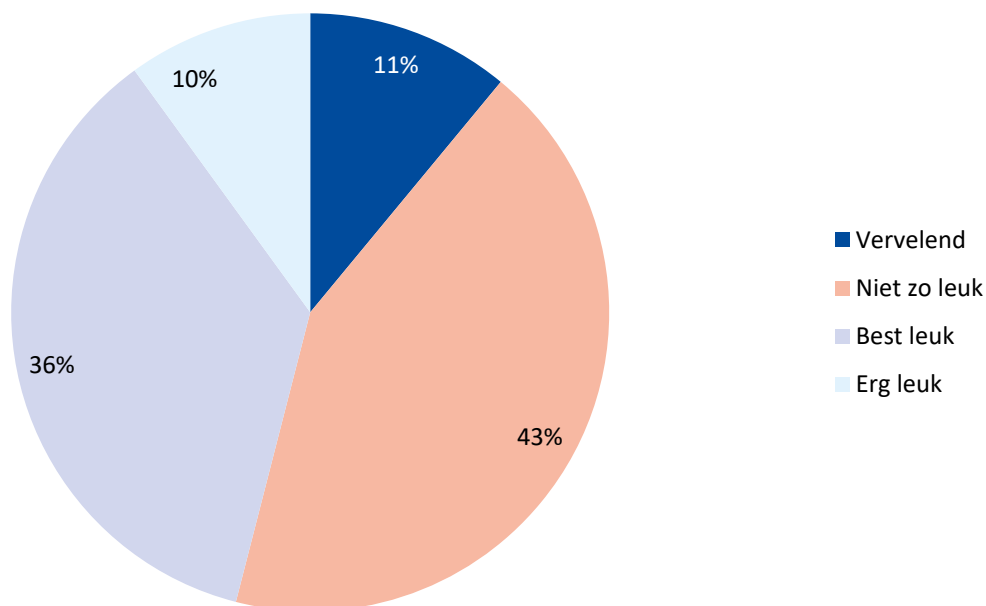
- Vervelend
- Niet zo leuk
- Best leuk
- Erg leuk

Minder dan de helft van de deelnemende studenten geeft aan lezen leuk te vinden. Vooral op niveau 2 vinden studenten lezen niet zo leuk of vervelend (68%). Iets meer dan 40% van de studenten op niveau 3 en 4 geeft aan lezen best leuk tot erg leuk te vinden.

Resultaten vragenlijst studenten

Hoe vind je het om een boek te lezen?

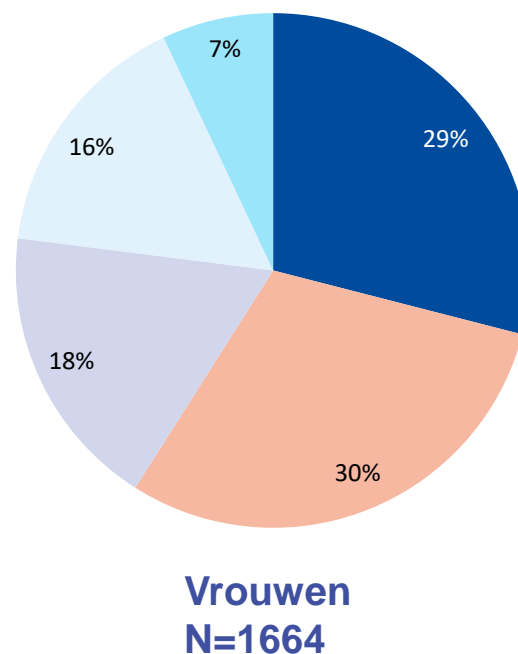
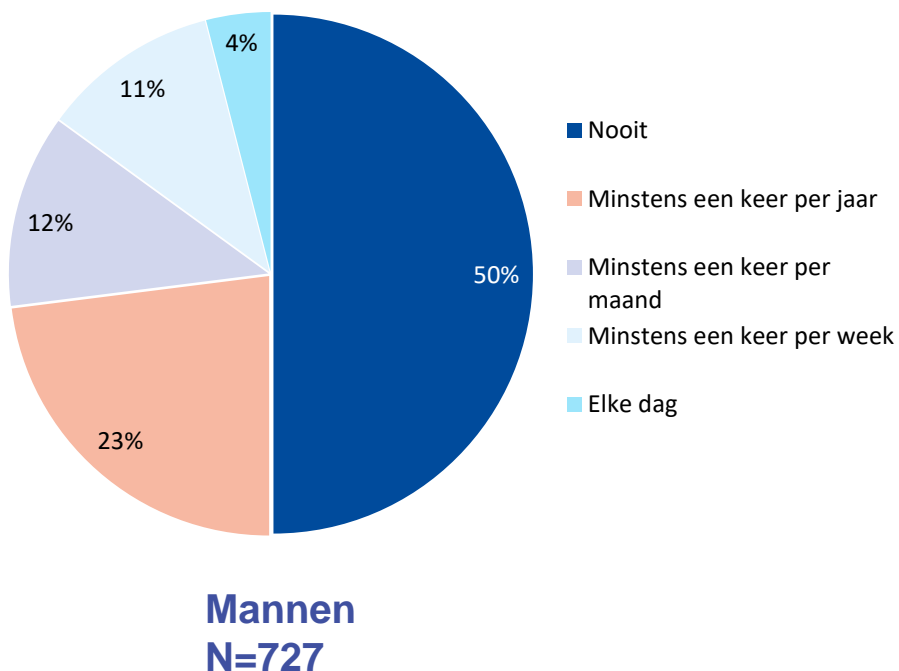
Studenten pedagogische opleidingen (N=972)

Minder dan de helft van de deelnemende studenten van de pedagogische opleidingen geeft aan lezen leuk te vinden. Een klein gedeelte (11%) vindt het vervelend om een boek te lezen en iets minder dan de helft (43%) vindt het niet zo leuk.

Resultaten vragenlijst studenten

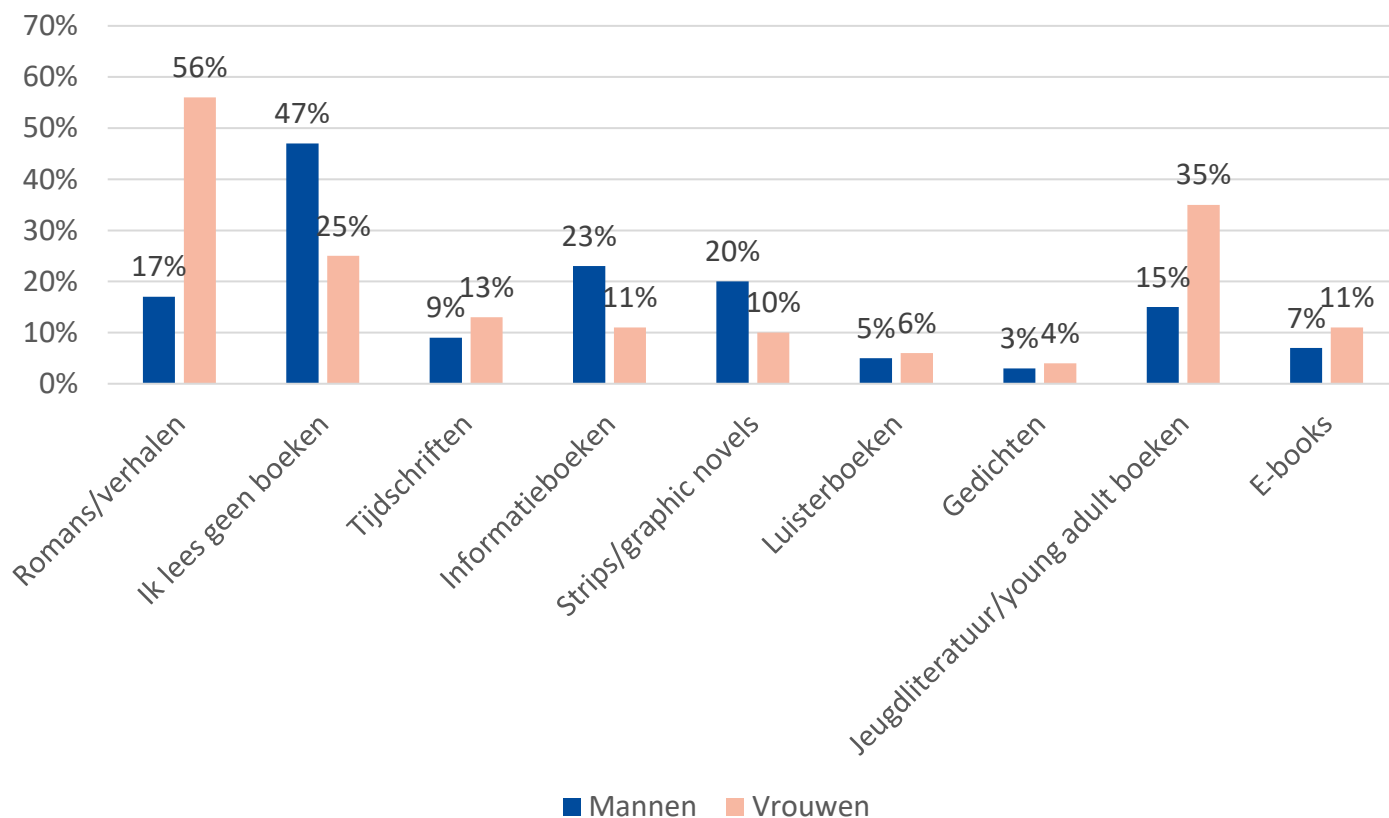
Hoe vaak lees je in je vrije tijd voor je plezier een boek?

Vrouwen lezen vaker dan mannen voor hun plezier een boek in hun vrije tijd. De helft van de mannen geeft aan nooit voor het plezier een boek te lezen in de vrije tijd, tegenover 29% van de vrouwen. Toch zijn het naar verhouding ongeveer evenveel mannen (4%) als vrouwen (7%) die elke dag voor hun plezier lezen.

Resultaten vragenlijst studenten

Welk soort boeken lees je? N=2466

Studenten lezen gemiddeld het meeste romans (44%).

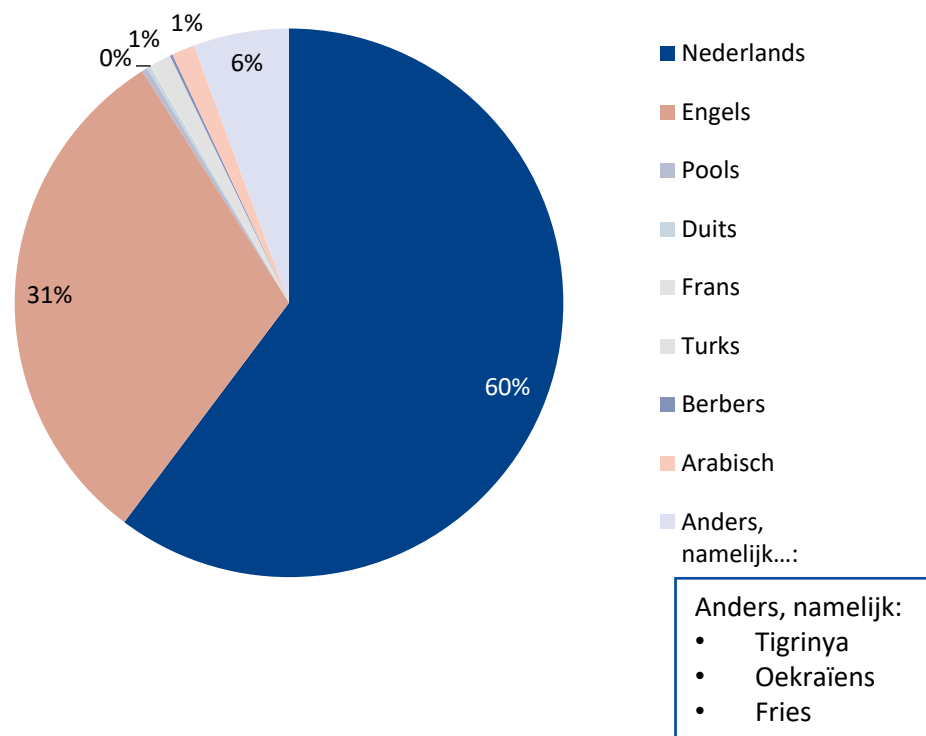
Mannen lezen minder romans (17% t.o.v. 56%) en minder jeugdliteratuur (15% t.o.v. 35%) dan vrouwen.

20% van de mannen lezen strips en graphic novels en 23% van de mannen leest informatieboeken, terwijl maar 10% en 11% van de vrouwen aangeeft dit soort boeken te lezen.

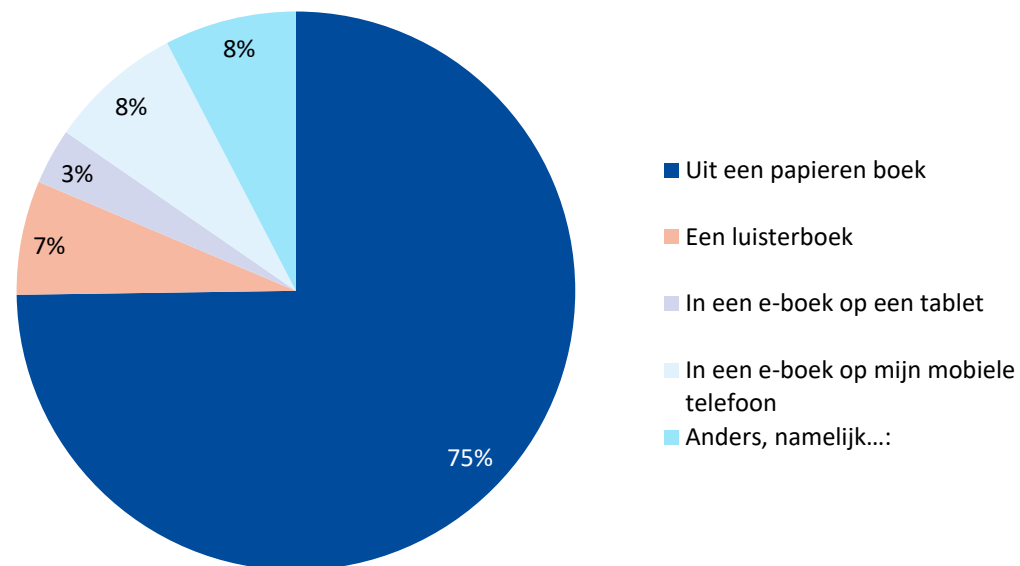
Bijna de helft van de mannen (47%) geeft aan geen boeken te lezen (t.o.v. 25% vrouwen).

Resultaten vragenlijst studenten

In welke taal lees je het liefst? N=2448

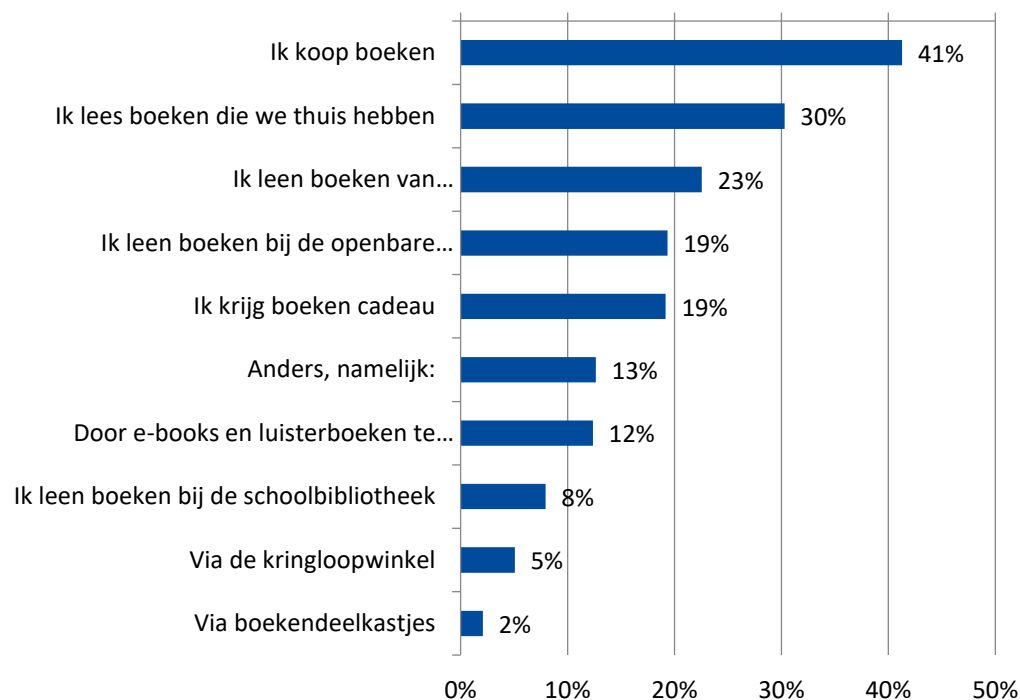
Hoe lees je het liefst? N=2438

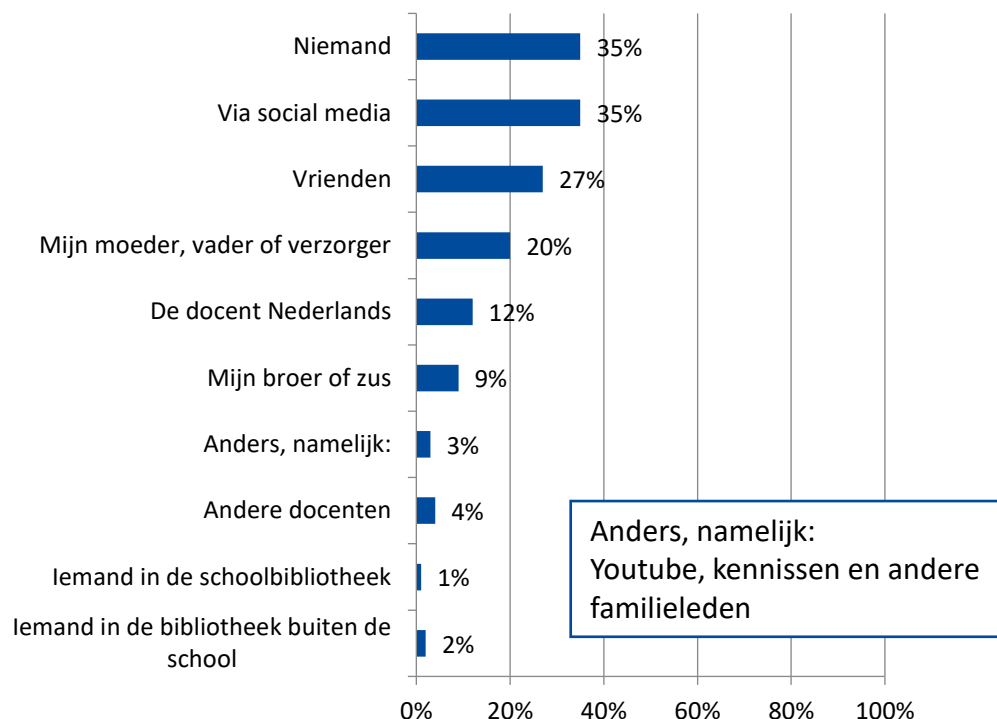
Studenten lezen het liefst uit een papieren boek (75%) en in het Nederlands (60%) of Engels (31%).

Resultaten vragenlijst studenten

Hoe kom je aan boeken? N=2466

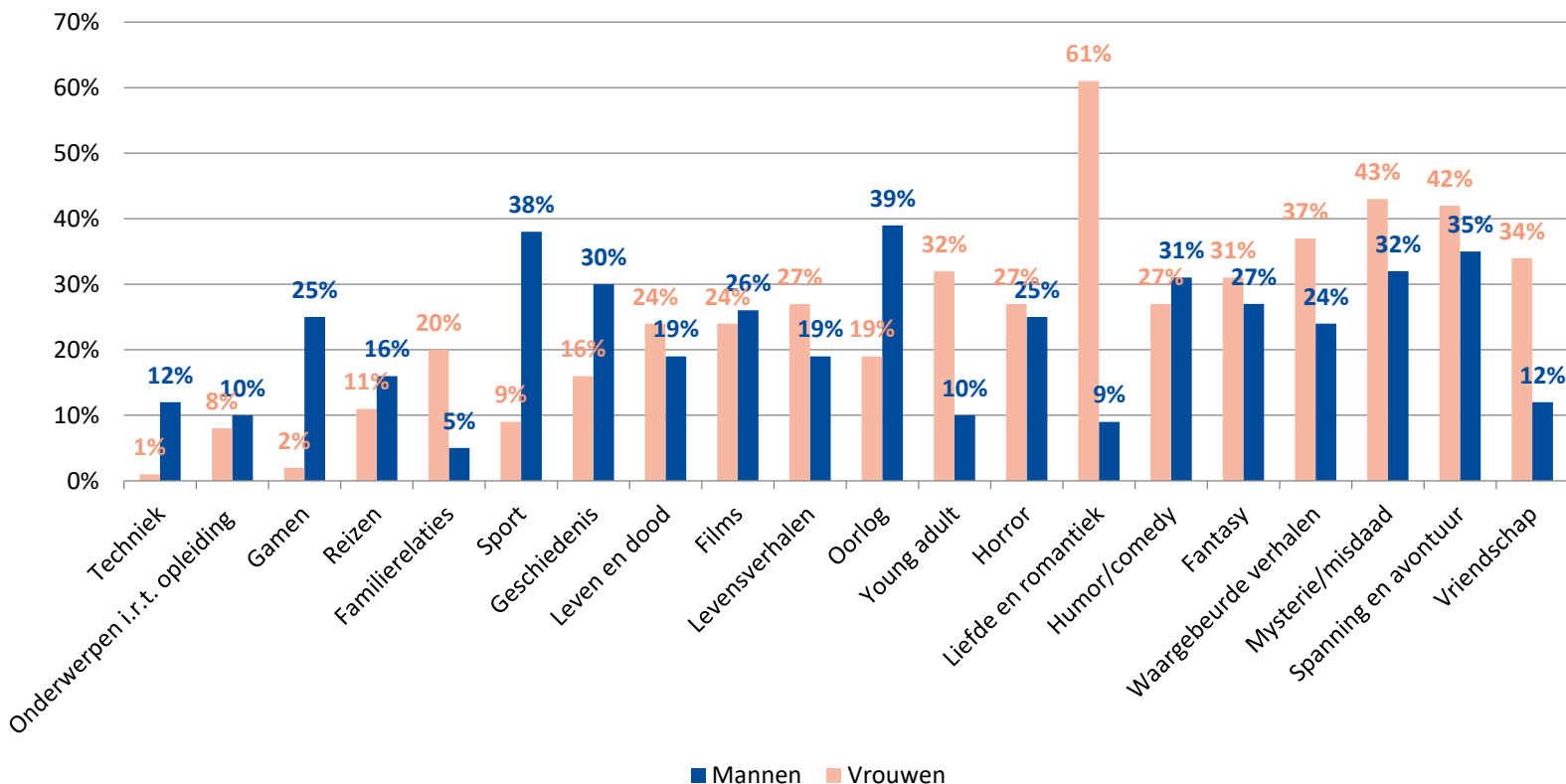
Wie geeft jou tips voor leuke boeken? N=2466

Meer dan een derde (35%) van de studenten geeft aan van niemand tips te krijgen over leuke boeken. Een deel krijgt tips via sociale media (35%) of van vrienden (27%). 41% van de studenten koopt boeken en 30% leest boeken die ze thuis hebben.

Resultaten vragenlijst studenten

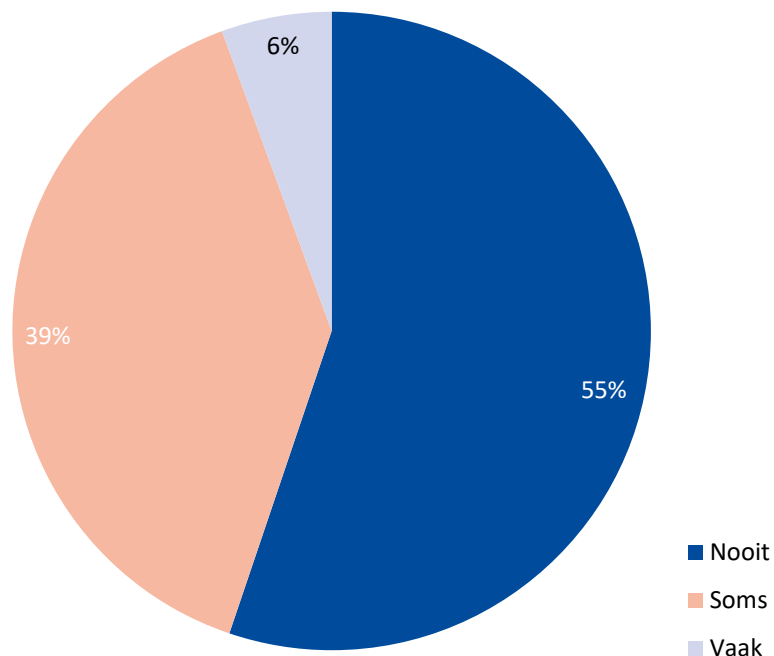
Welke onderwerpen vind je interessant? N= 1478

Boeken over liefde en romantiek, spanning en avontuur en mysterie/misdaad vinden studenten het vaakst interessant om te lezen. Opvallend is dat vrouwen verhalen over liefde en romantiek veel interessanter vinden dan mannen (61% t.o.v. 9%). Mannen vinden verhalen over sport, geschiedenis en oorlog vaker interessant.

Resultaten vragenlijst studenten

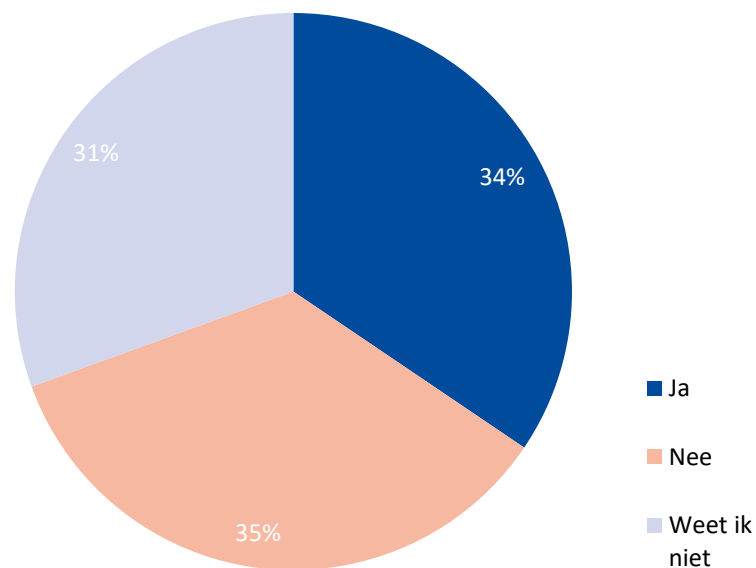
Hoe vaak praten jouw ouder(s) of verzorger(s) met je over boeken?
N=2455

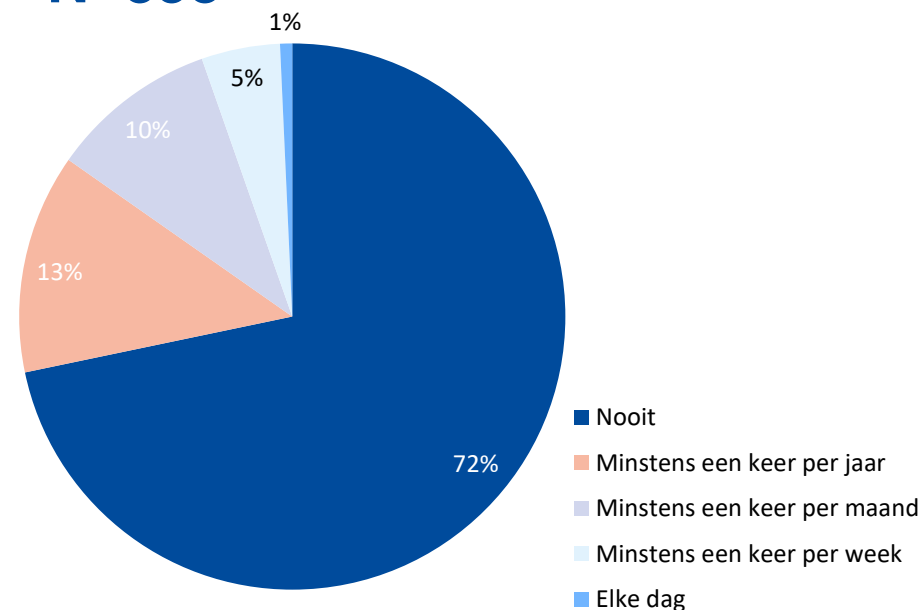
Ongeveer een derde (39%) van de studenten geeft aan soms met ouder(s) of verzorger(s) over boeken te praten. Meer dan de helft (55%) geeft aan dit nooit te doen.

Resultaten vragenlijst studenten

Is er een schoolbibliotheek waar je boeken kunt lenen bij jou op school?
N=2449

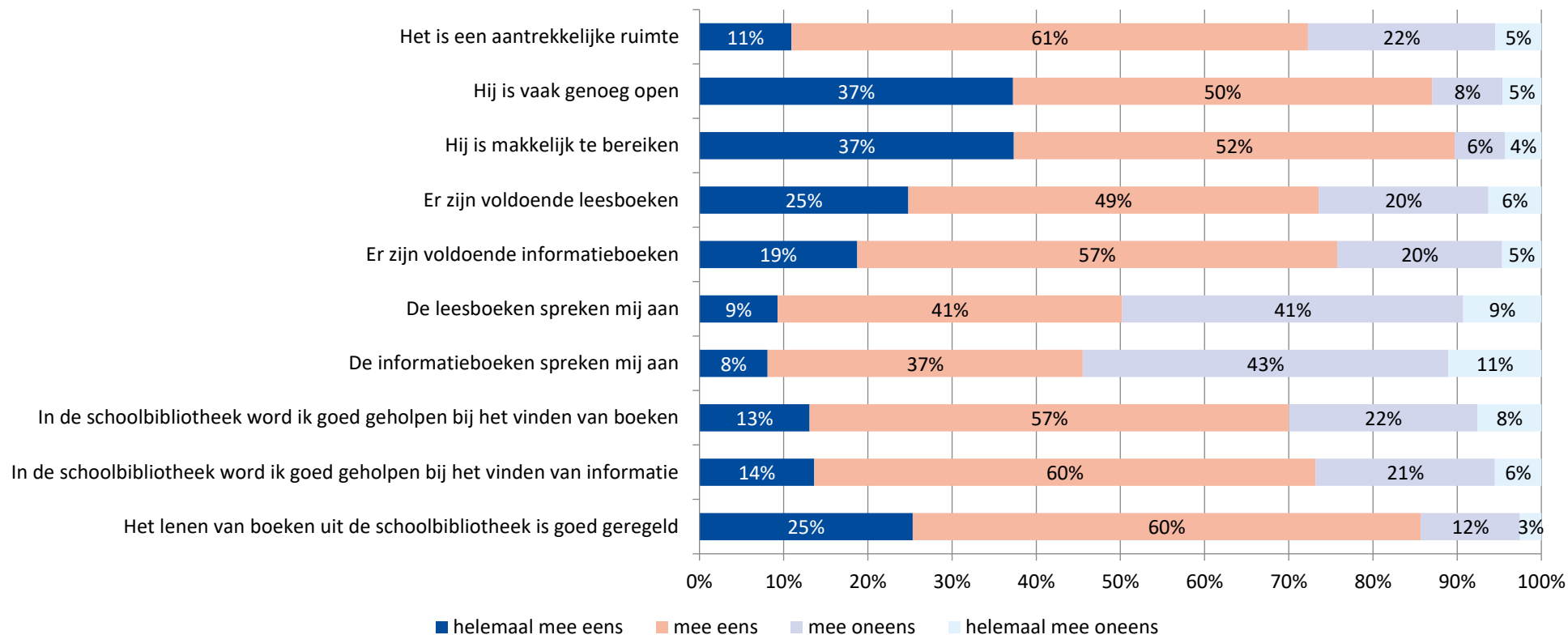
Hoe vaak ga je uit jezelf naar de schoolbibliotheek?
N=838

Ongeveer een derde (34%) van de studenten geeft aan dat er een schoolbibliotheek is in de school, een ander deel (35%) geeft aan van niet. 31% van de studenten weet niet of deze aanwezig is in de school. Daarnaast gaat het overgrote gedeelte (72%) van de studenten nooit naar de schoolbibliotheek.

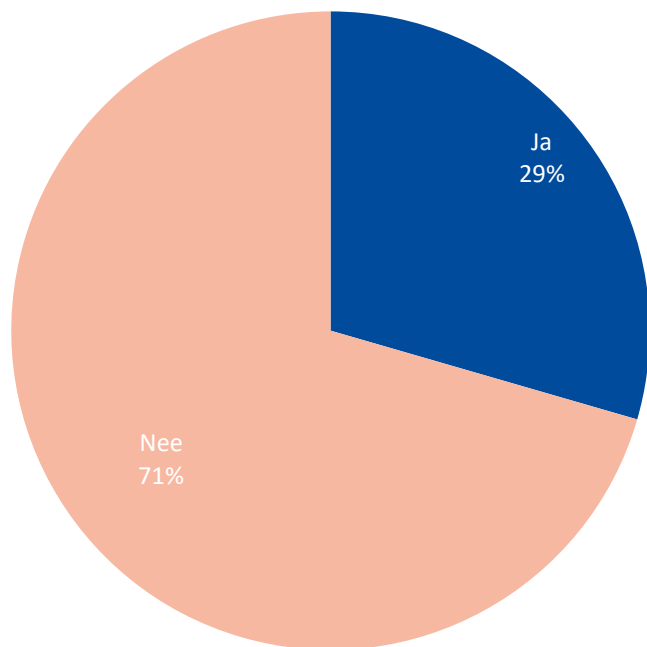
Resultaten vragenlijst studenten

Wat vind je van de schoolbibliotheek? (N=242)

Resultaten studenten pedagogische opleidingen

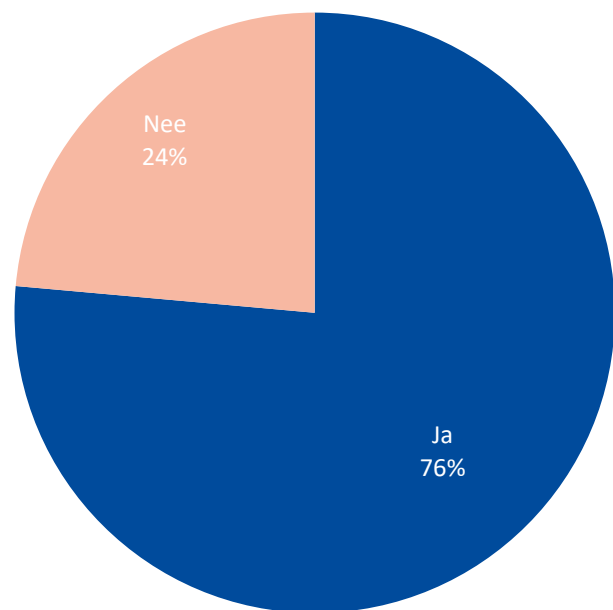
Zie je jezelf als voorbeeld voor leerlingen als het gaat om lezen?
N=970

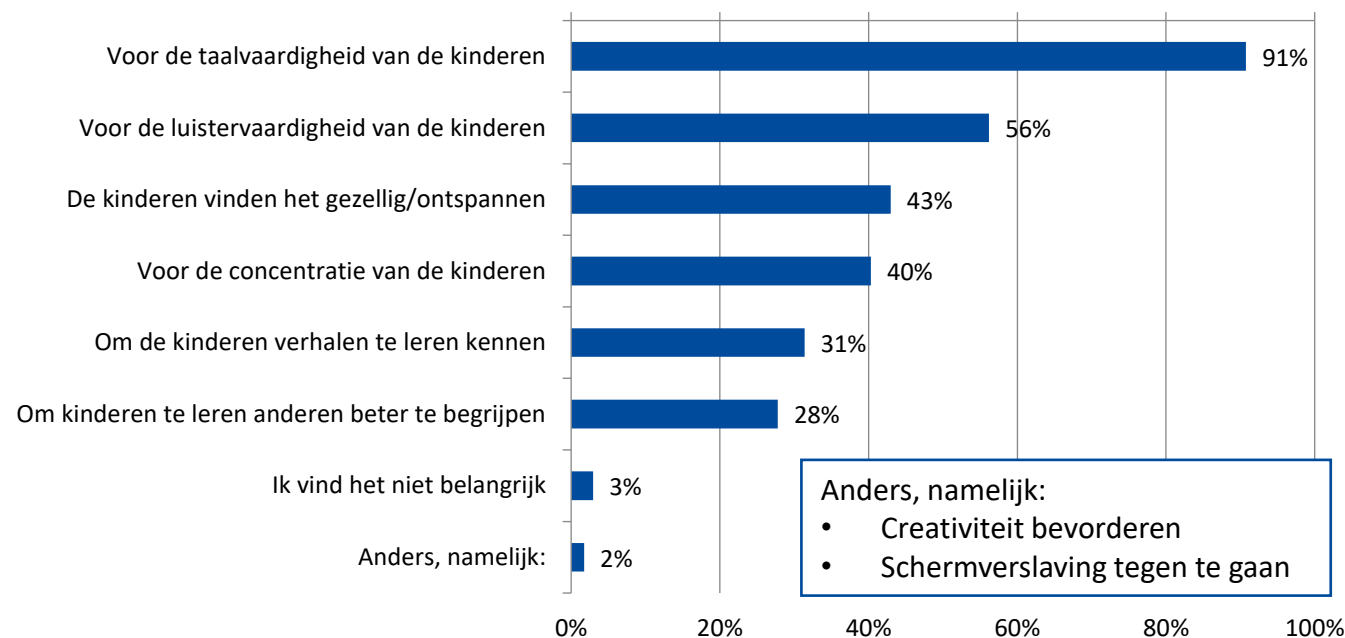
De meeste studenten (71%) geven aan dat ze zichzelf niet als voorbeeld zien voor leerlingen als het gaat om lezen.

Resultaten studenten pedagogische opleidingen

Lees je op je stageplek voor aan kinderen? N=967

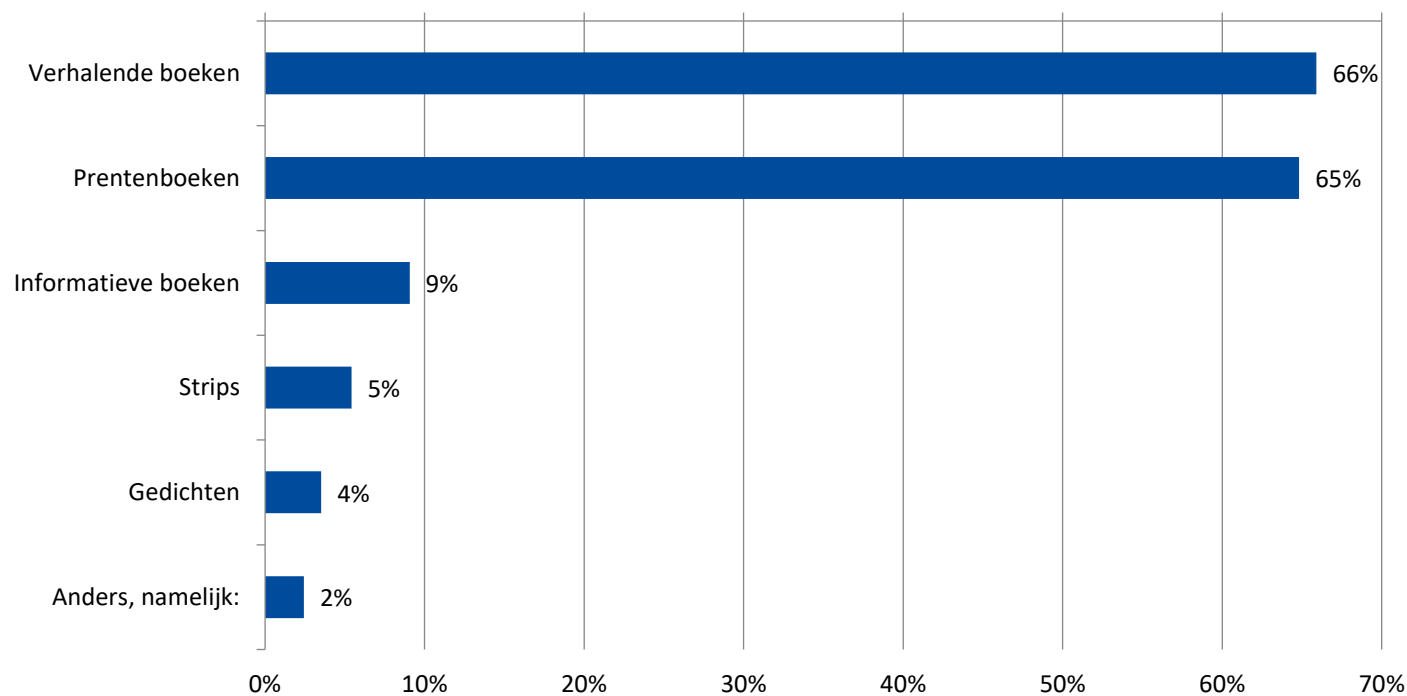
Waarom vind je voorlezen belangrijk voor kinderen? N=975

De meeste studenten (76%) geven aan voor te lezen aan kinderen op de stageplek. Studenten vinden het belangrijk om voor te lezen voor de taalvaardigheid van de kinderen (91%)

Resultaten studenten pedagogische opleidingen

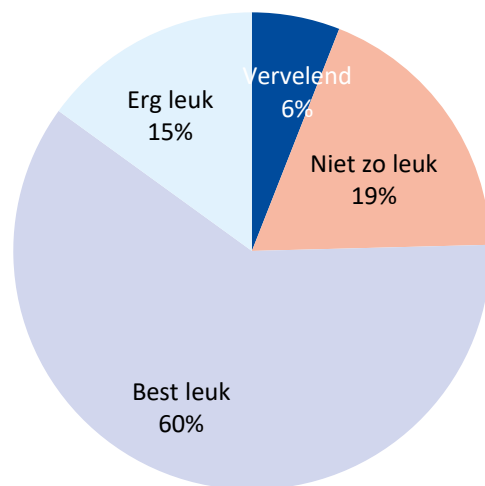
Uit welk soort boeken lees je voor op je stageplek? N=739

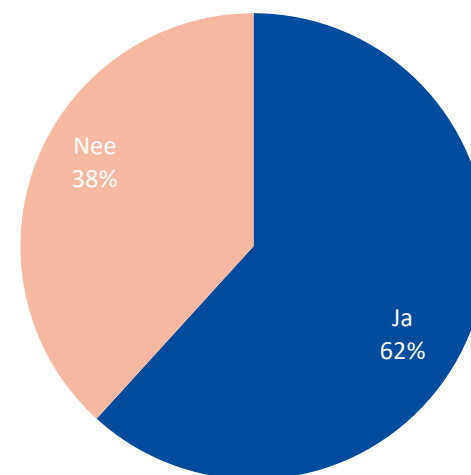
De meeste studenten lezen op hun stage voor uit verhalende boeken (66%) en prentenboeken (65%).

Resultaten studenten pedagogische opleidingen

Hoe vind je het om voor te lezen?
N=972

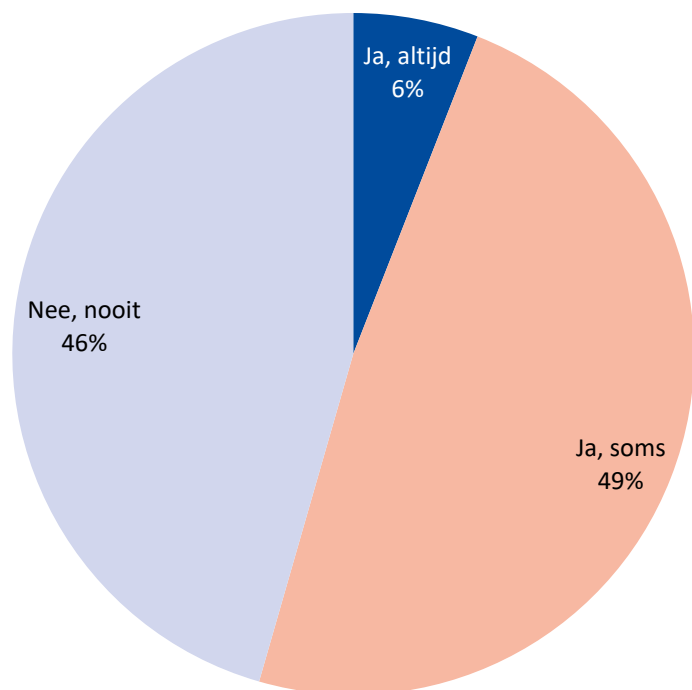
Leer je op je opleiding hoe je het beste kunt voorlezen aan kinderen?
N=970

Meer dan de helft van de studenten vindt het best leuk om voor te lezen (60%) en 65% leert ook op de opleiding hoe ze het beste kunnen voorlezen aan kinderen

Voorlezen studenten pedagogische opleidingen

Vind je het moeilijk om voor te lezen? N=974

Ongeveer de helft (46%) van de studenten vindt het nooit moeilijk om voor te lezen. Ongeveer evenveel studenten (49%) geeft aan het soms moeilijk te vinden. Een klein percentage (6%) vindt het altijd moeilijk om voor te lezen. Hierbij zijn geen grote verschillen te zien tussen mannen en vrouwen.

Voorlezen studenten pedagogische opleidingen

Wat vind je moeilijk aan voorlezen? N=540

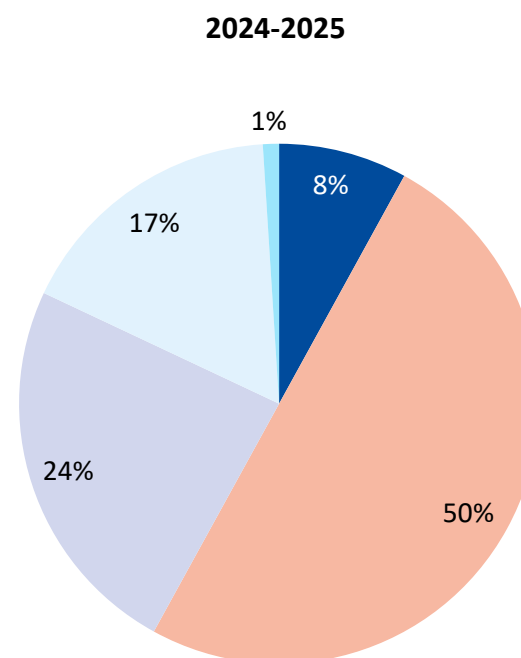
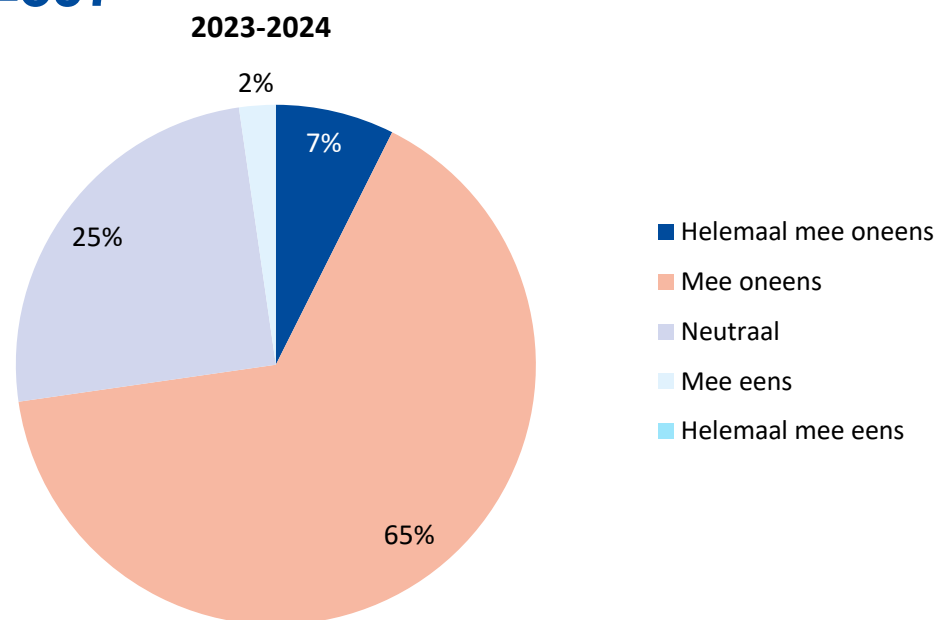
Ruim een derde van de studenten vindt de techniek van het voorlezen lastig (38%), vindt het spannend om voor een groep te lezen (36%) en ze vinden interactief voorlezen moeilijk (34%).

Anders, namelijk:

- Moeite mee i.v.m. dyslexie
- Klassenmanagement tijdens het voorlezen
- Bang zijn om me te verspreken
- Gebruik van meerdere stemmen en intonatie
- De aanwezigheid van collega's
- Leestempo
- Strotteren

Resultaten vragenlijst docenten

Reageer op de stelling: Het leesvaardigheidsniveau van mijn studenten is gemiddeld voldoende
N=397

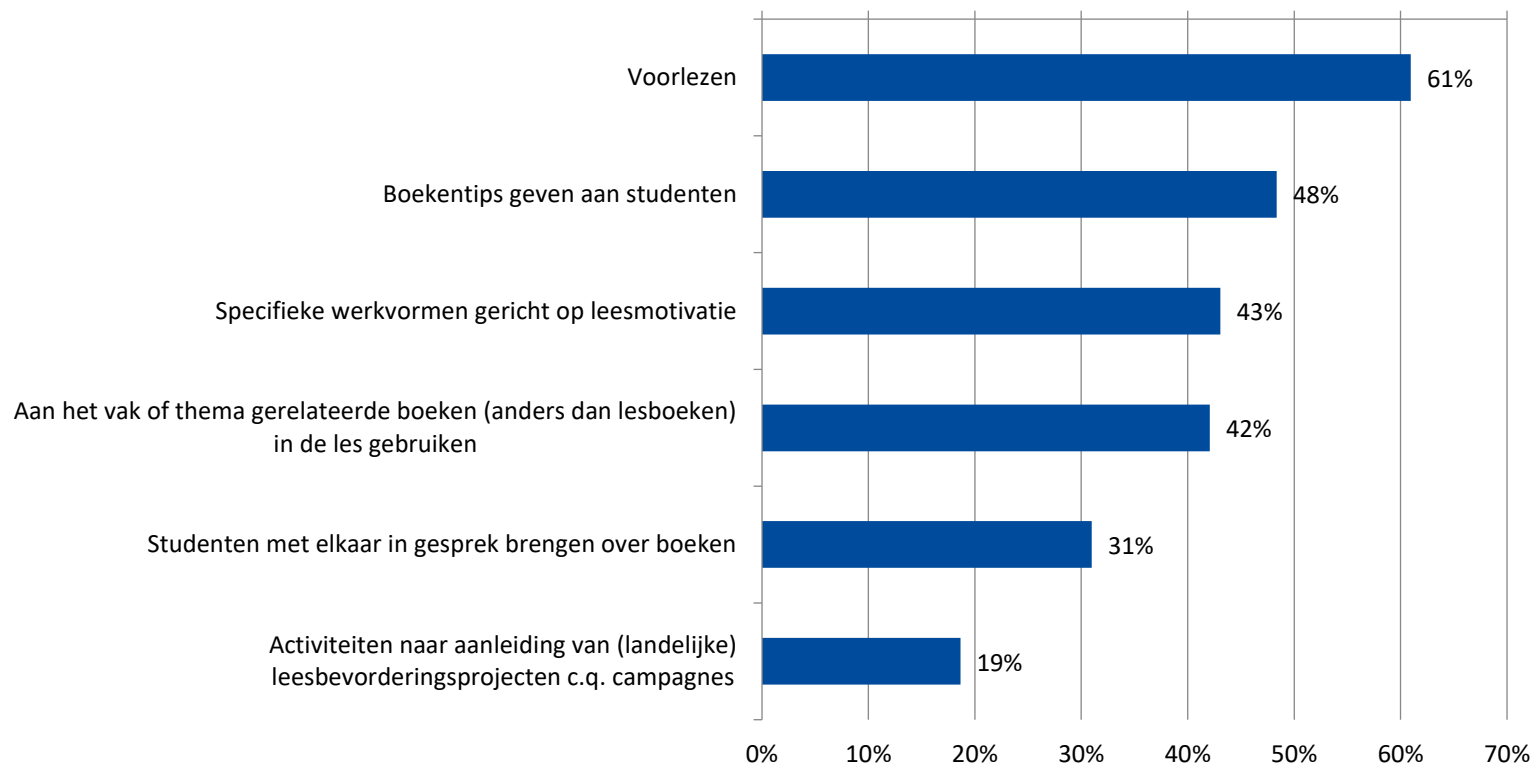

58% van de docenten vindt het leesvaardigheidsniveau van de studenten gemiddeld onvoldoende. Slechts 18% van de docenten vindt het niveau wel voldoende. Ten opzichte van vorig jaar beoordelen docenten het leesvaardigheidsniveau van hun studenten beter. Dit jaar vindt 18% van de docenten het leesvaardigheidsniveau voldoende, t.o.v. 2% vorig jaar.

Resultaten vragenlijst docenten

Welke leesbevorderingsactiviteiten voer je wel eens uit in de les?

N=397

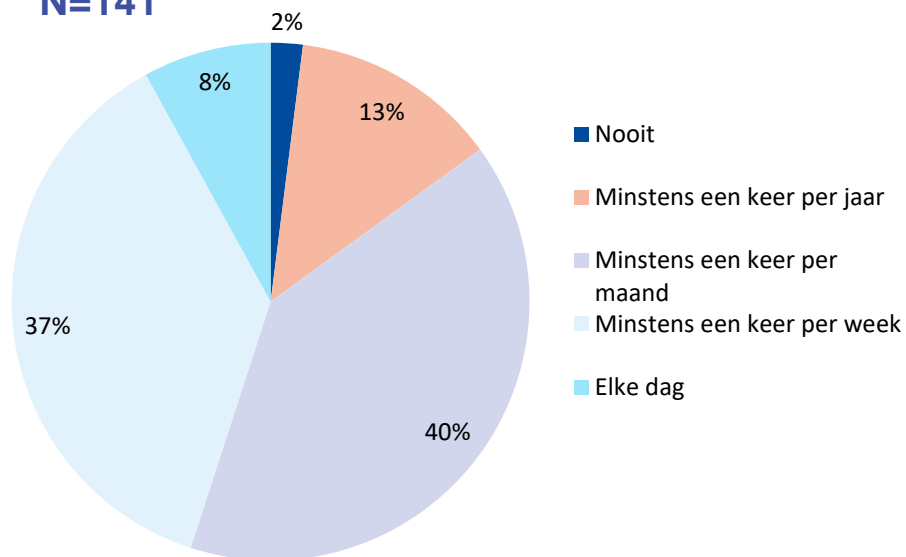

Ruim de helft (63%) van de docenten zet 'voorlezen' in als leesbevorderingsactiviteit in de les. Verder geven ze ook vaak boekentips aan studenten (48%), gebruiken ze specifieke werkvormen gericht op leesmotivatie (43%) en gebruiken ze vak- of thema gerelateerde boeken in de les (43%).

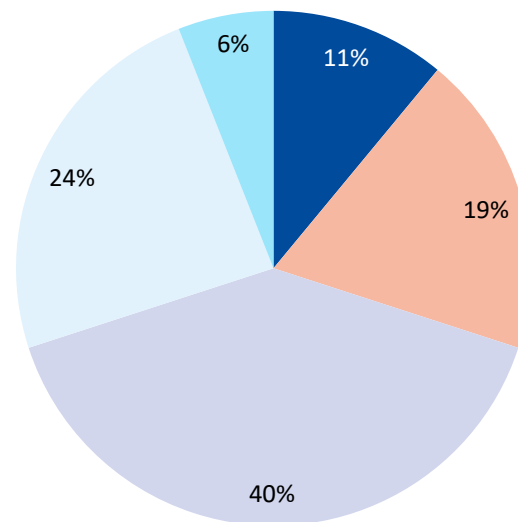
Resultaten vragenlijst docenten

Hoe vaak organiseer je leesbevorderingsactiviteiten in de les?

Docenten Nederlands
N=141

Andere docenten
N=321

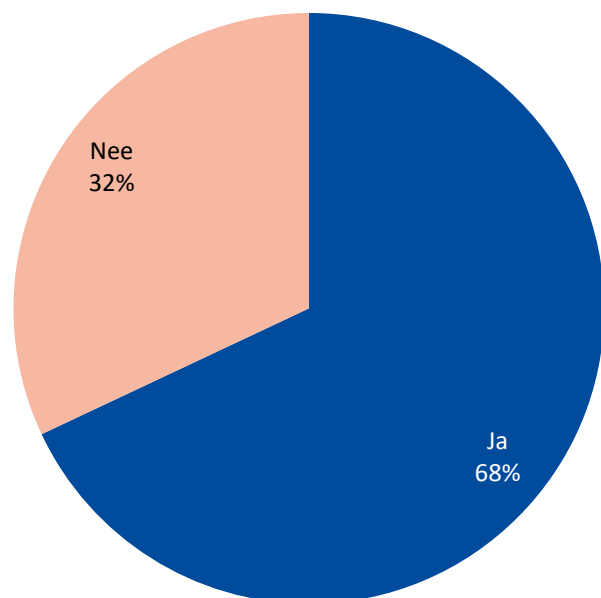

Docenten Nederlands organiseren veel vaker leesbevorderingsactiviteiten in de les dan andere docenten. 11% van de andere docenten doet dit namelijk nooit (t.o.v. 2% docenten Nederlands).

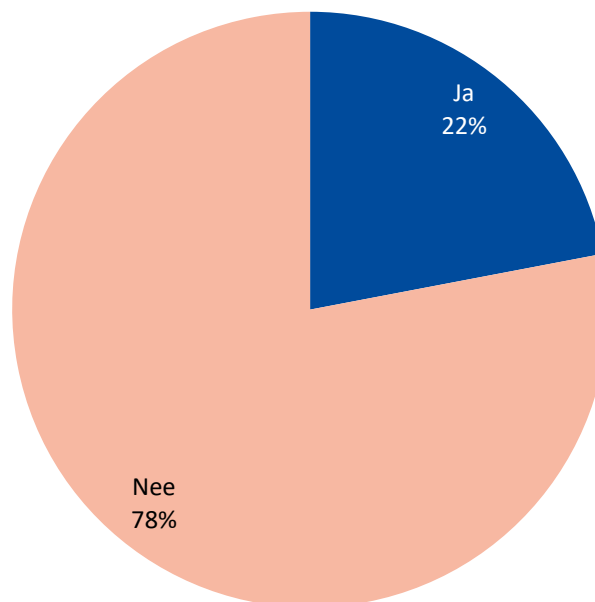
Resultaten vragenlijst docenten

Staat vrij lezen bij jou op het programma?

Docenten Nederlands
N=141

Andere docenten
N=321

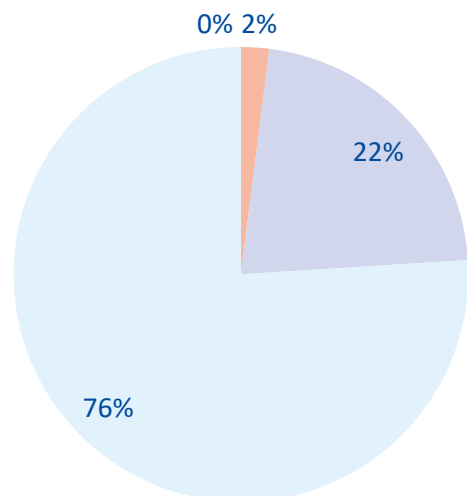

68% van de docenten Nederlands geeft aan dat vrij lezen op het programma staat. De andere docenten laten juist het tegenovergestelde beeld zien, aangezien slechts 22% van hen vrij lezen op het programma heeft staan.

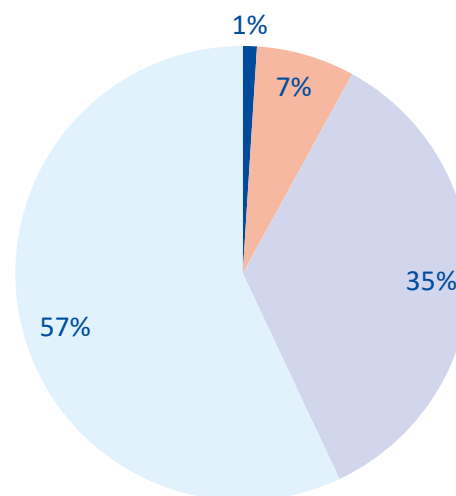
Resultaten vragenlijst docenten

Hoe vind je het om een boek te lezen?

Docenten Nederlands
N=141

Andere docenten
N=321

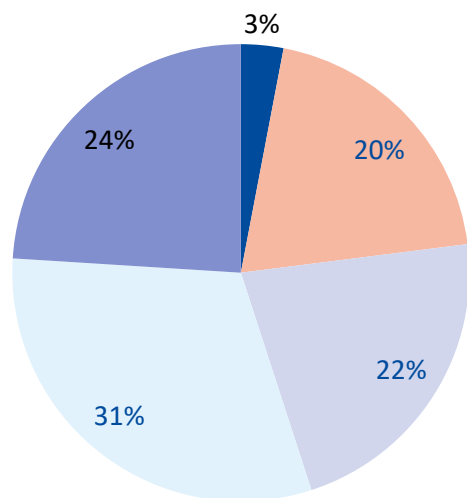

- Vervelend
- Niet zo leuk
- Best leuk
- Erg leuk

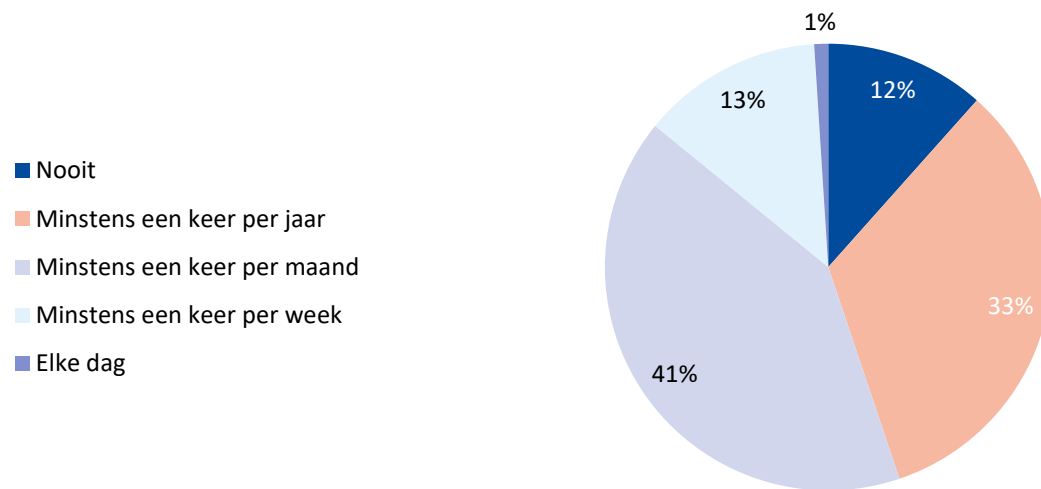
De meeste docenten vinden het best tot erg leuk om een boek te lezen. Driekwart van de Nederlands docenten vindt dit erg leuk en iets meer dan de helft van de andere docenten vindt dit erg leuk.

Resultaten vragenlijst docenten

Hoe vaak lees je in je vrije tijd voor je plezier een boek?
N=397

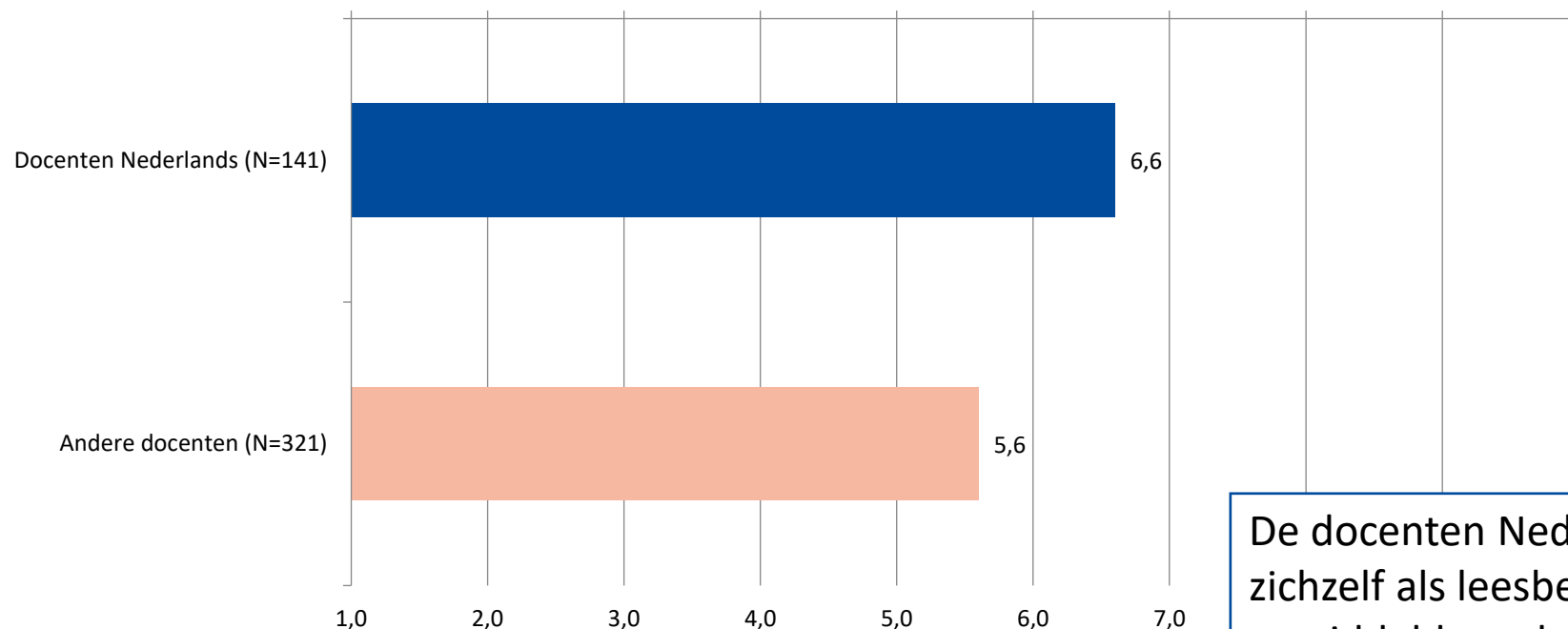
Hoe vaak praat je met collega's over boeken, anders dan de lesmethode?
N=397

Ruim de helft (55%) van de docenten leest ten minste een keer per week voor plezier een boek. Ruim de helft van de docenten (55%) van de docenten praat maandelijks met collega's over boeken, de rest doet dit minstens één keer in het jaar (33%) of nooit (12%).

Resultaten vragenlijst docenten

Welk cijfer geef je jezelf als leesbevorderaar in jouw werk? N=397

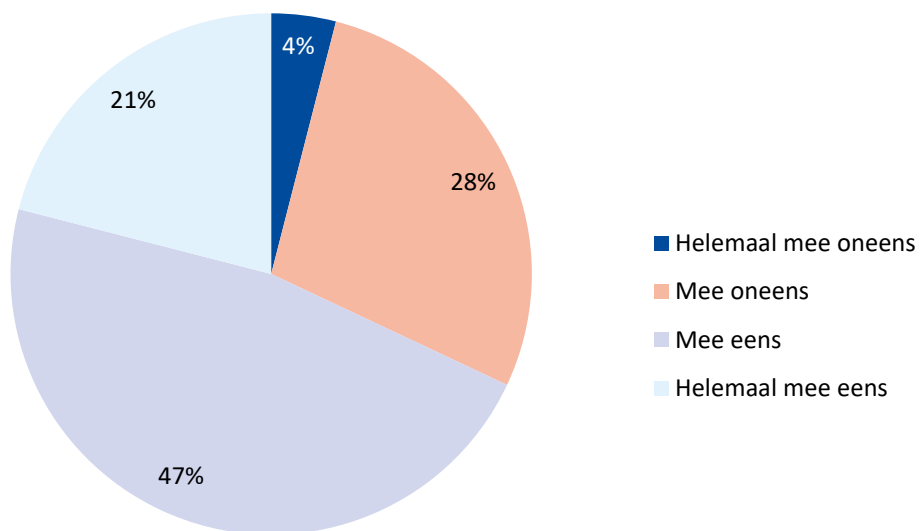
De docenten Nederlands geven zichzelf als leesbevorderaar gemiddeld een hele punt hoger in vergelijking tot docenten van andere vakken.

Vorig jaar gaven docenten zichzelf 0,2 punt hoger (6,8 NL en 5,8 andere docenten)

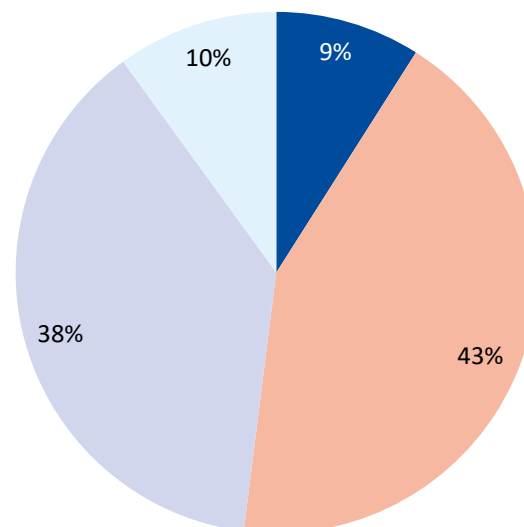
Resultaten vragenlijst docenten

Reageer op deze stelling: Ik ben voldoende toegerust om vrij lezen in mijn lessen uit te voeren.

Docenten Nederlands
N=141

Andere docenten
N=321

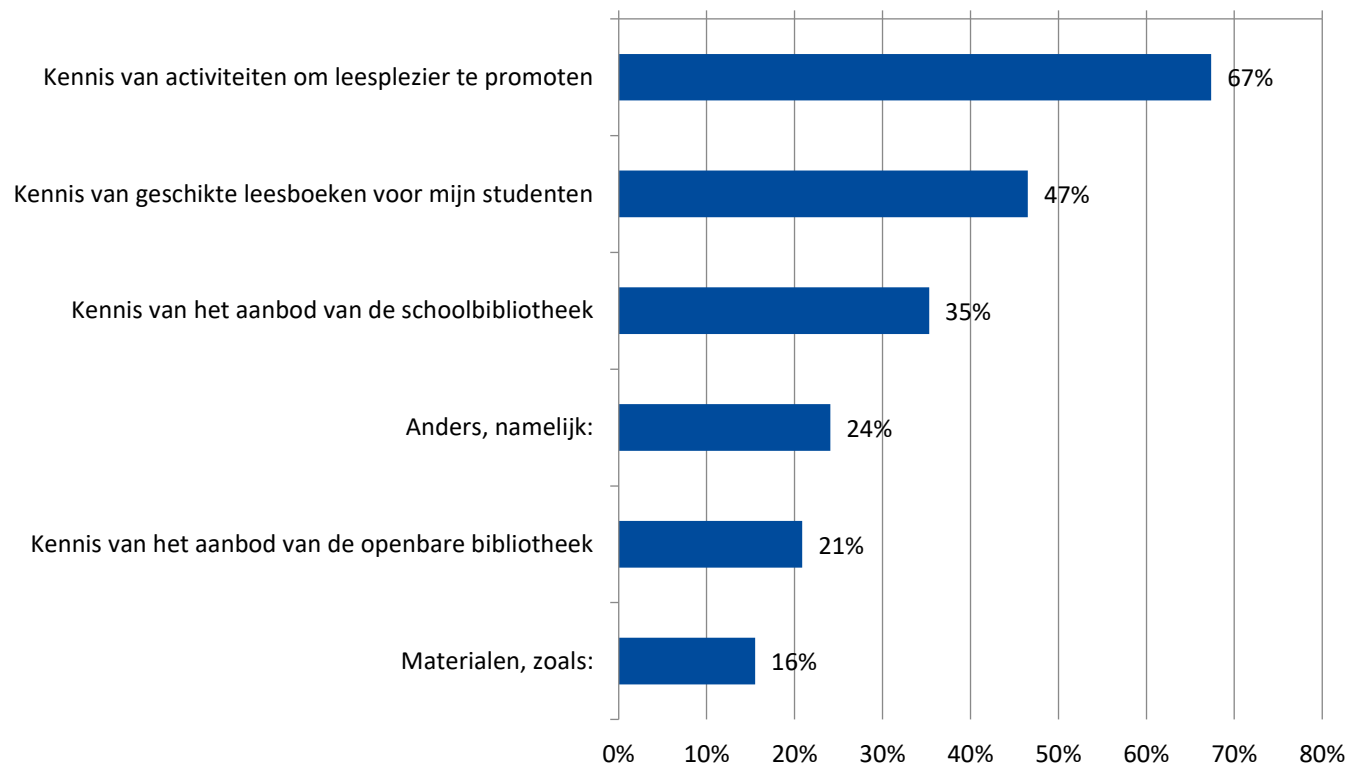

Ongeveer 70% van de Nederlands docenten geeft aan voldoende toegerust te zijn om vrij lezen in de eigen lessen uit te voeren. Daarentegen geeft minder dan de helft van de andere docenten aan hier voldoende op toegerust te zijn. De rest van de docenten is het niet eens met de stelling.

Resultaten vragenlijst docenten

Waar heb je behoefte aan?

N=187

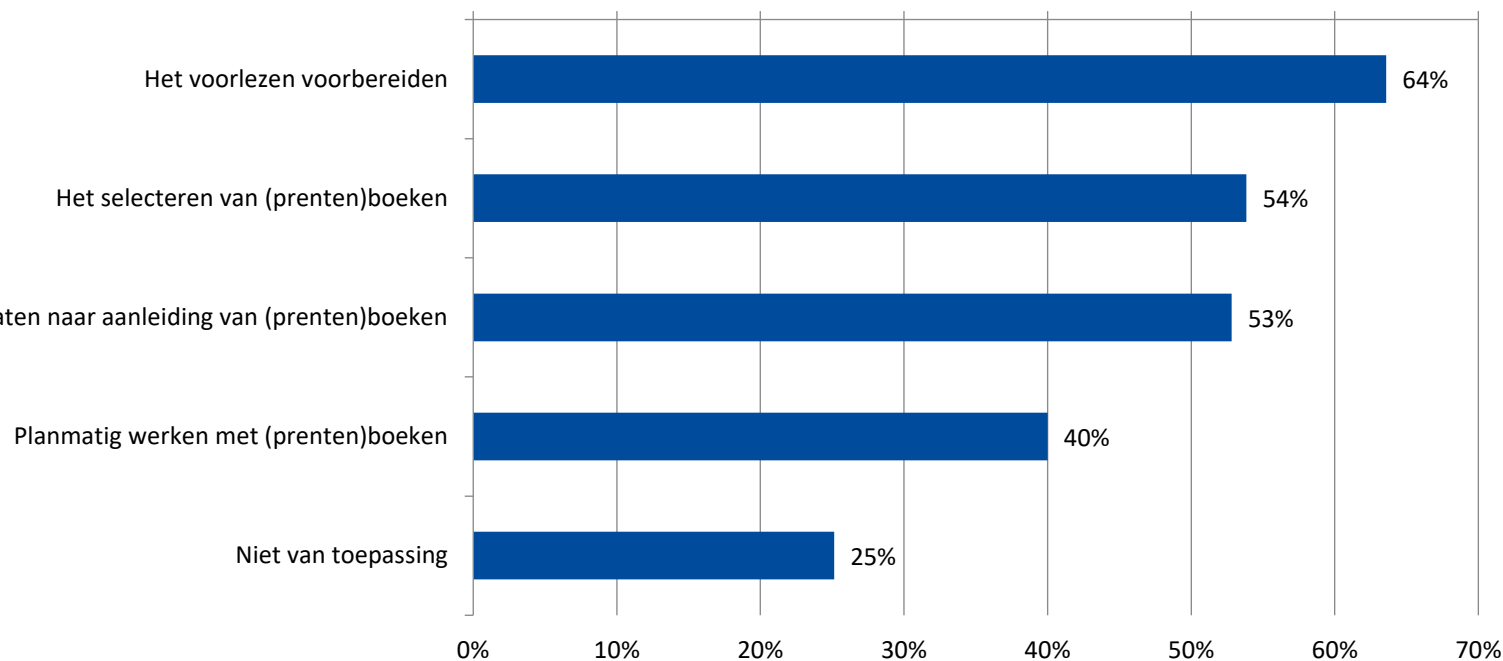
Een groot deel van de docenten (67%) heeft behoefte aan kennis van activiteiten om leesplezier te promoten. Ook zou men (47%) graag meer kennis hebben van geschikte leesboeken voor studenten.

Anders, namelijk:

- Materialen: gerichte opdrachten, geschikte boeken, werkvormen en vakgerichte materialen.
- Tijd

Resultaten vragenlijst docenten pedagogische opleidingen

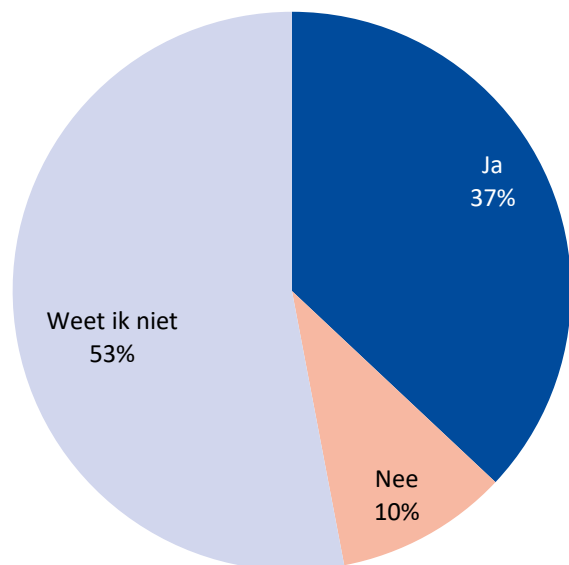
Hoe bereid je jouw studenten voor op het voorlezen aan kinderen? N=195

De meeste docenten van pedagogische opleidingen (64%) bereiden studenten voor door het voorlezen voor te bereiden. Ook geeft ongeveer de helft aan studenten voor te bereiden door boeken te selecteren (54%) en door te praten naar aanleiding van boeken (53%)

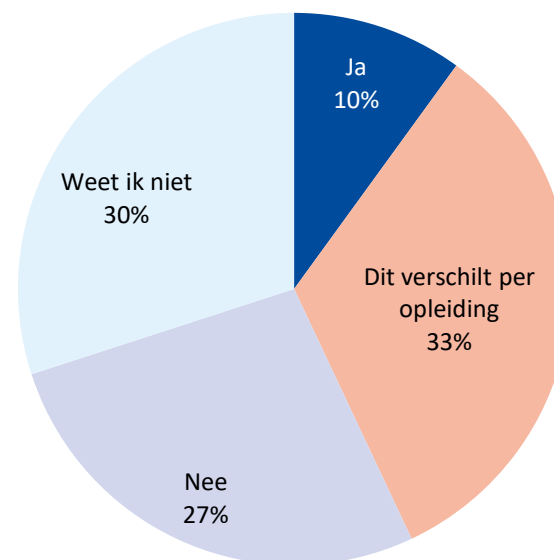
Resultaten vragenlijst Bibliotheek

Heeft de school een taalbeleidsplan? N=30

Ruim de helft van de leesconsulenten (53%) weet niet of de school een taalbeleidsplan heeft. Een derde (37%) geeft aan dat de school geen taalbeleidsplan heeft en 10% geeft aan dat de school dit niet heeft.

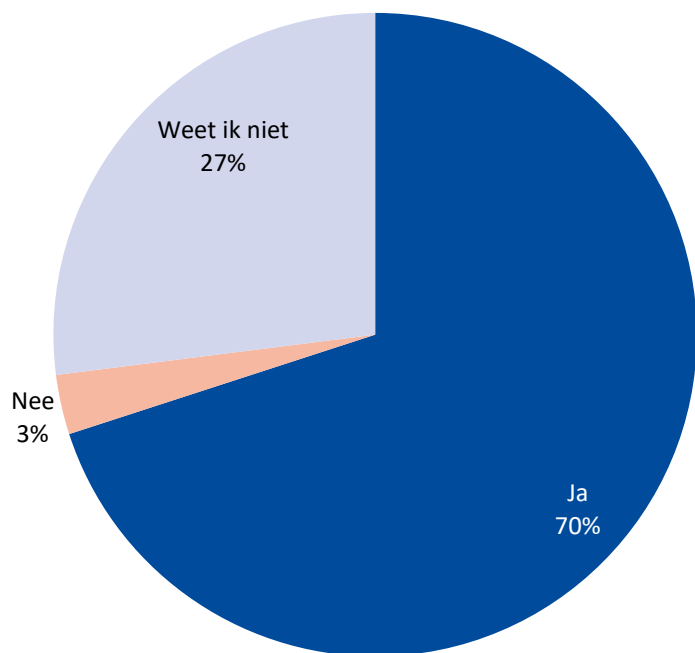
Heeft de school een leesplan? N=30

10% van de scholen heeft een leesplan en bij 33% verschilt dit per opleiding. Een deel (27%) heeft geen leesplan en 30% van de leesconsulenten weet niet of de school een leesplan heeft.

Resultaten vragenlijst Bibliotheek

Is op de school een taalcoördinator/beleidsmedewerker taal aangesteld? N=30

De meerderheid van de leesconsulenten (70%) geeft aan dat de school een taalcoördinator heeft aangesteld. Bij 3% van de scholen is dat niet zo. Een derde van de leesconsulenten (27%) weet niet of op de school een taalcoördinator is aangesteld.

Welk cijfer geeft u uzelf als leesbevorderaar in uw werk? (schaal 1 tot 10) N=30

Gemiddeld geven de leesconsulenten zichzelf een **7,5** als leesbevorderaar in hun werk. Dit is hoger dan vorig jaar (toen gaven leesconsulenten zichzelf gemiddeld een 7,2).